

Center za socialno delo Pomurje

Preživninska obveznost in vloga CSD pri izvrševanju

Preživnina je običajno finančna oblika dolžnosti, namenjena za zagotavljanje materialnih pogojev za življenje družinskemu članu, predvsem otroku ali odraslemu, ki se sam ne zmore preživljati.

OBVEZNOST PREŽIVLJANJA OTROK - Preživninska obveznost se določi v primeru razveze zakonske zveze, oz. ob razpadu zunajzakonske skupnosti, pri čemer se morajo starši sporazumeti o varstvu in vzgoji skupnih otrok ter o določitvi stikov in preživnine. Dolžnost preživljanja, je določena v Družinskem zakoniku ter traja najdlje do otrokovega 26. leta starosti. Pred navedeno starostjo ter po polnoletnosti upravičenca, morajo starši preživljati svoje otroke le do prvega zaključka srednješolskega izobraževanja, v kolikor ima otrok status dijaka, oz. do prvega zaključka višješolskega/visokošolskega študija, v kolikor ima status študenta. Preživnina se določi v mesečnem znesku, glede na sporazum staršev, pri sklenitvi katerega jima lahko pomaga tudi CSD v okviru svojih postopkov. O primerni višini preživnine na koncu odloči sodišče, katero upošteva potrebe upravičenca in materialne zmožnosti zavezanca.

USKLADITEV PREŽIVNIN - CSD izdaja potrdila ter z vnosom v sistem, ureja in evidentira preživnine, katere so valorizirane v mesecu januarju na letni ravni. O novem znesku preživnine, CSD upravičenca in zavezanca pisno obvesti, razen v primerih nerednega šolanja upravičenca po 18. letu starosti, kateri je v 30 dneh po pridobitvi statusa dijaka ali študenta, dolžan predložiti potrdilo o rednem šolanju. Zavezanec za plačilo preživnine, lahko po otrokovi polnoletnosti, pri CSD preveri glede obstoja statusa dijaka ali študenta. CSD pravilne podatke v evidenci vzpostavlja z vnosom potrdil o šolanju ter s pozivanjem upravičencev o predložitvi potrebnih dokazil.

MOŽNOSTI V PRIMERU NEPLAČEVANJA PREŽIVNINE - Če preživninski zavezanec ne izpolnjuje svojih mesečnih obveznosti plačila preživnine tri mesece zaporedoma ali jo plačuje neredno, lahko upravičenec na pristojnem okrajnem sodišču, vložil predlog za izvršbo. V kolikor izvršba ni uspešna ali če traja več kot tri mesece, se lahko otrokom, ki preživnine ne prejemajo, tudi po 18. letu starosti, zagotovi nadomestilo preživnine pri Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu RS. CSD v navedenih primerih uporabnikom posreduje potrebne informacije, pomaga pri urejanju pravice ter napotuje na potrebno nadaljnje urejanje postopkov. Sklenjena preživnina ali nadomestilo preživnine pa je potrebno tudi pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev na CSD, v kolikor se eden od staršev, po razvezi zakonske zveze ali po razpadu zunajzakonske skupnosti, ne upošteva kot družinski član.

OBVEZNOST PREŽIVLJANJA STARŠEV TER PREŽIVLJANJE ZAKONCA PO RAZVEZI ZAKONSKE ZVEZE -Preživnino lahko v postopku razveze zakonske zveze oz. v določenem roku, vsaj začasno zahteva tudi nepreskrbljeni zakonec, ki nima sredstev za preživljanje ter v kolikor so pogoji za preživljanje obstajali tudi že v času razveze. Prav tako pa so tudi polnoletni otroci dolžni preživljati starše, če ti nimajo in si ne morejo pridobiti dovolj sredstev za preživljanje, razen, če sami iz neupravičenih razlogov niso izpolnjevali preživninske obveznosti do otroka. Slednji v takem primeru tudi niso dolžni plačevati storitev institucionalnega varstva za starša, kar se izkazuje z dokazili ter pričami v postopku izračuna plačila.

Viri: Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI), Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve: www.mdds.gov.si

Pripravila strokovna delavka CSD Pomurje, Enota Gornja Radgona: Maja Durič, univ. dipl. prav.